

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 21 Maja v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 12 maja.

Podług gazety *le Conservateur Impartial*: Jenerał porucznik, Hrabia Woronow, Jenerał a. i. julaat J. C. M. mianowany gubernatorem jenerałnym noworossyjskim i kommisarzem pełnomocnym w Bessarabii.

CESARZ JEGOMOŚĆ ułarował rządził orderem s. Włodzimierza 2giej klasy jenerala majora Iwanowa 2, a jenerala majora artylleryi Zacharzewskiego, brylantowanemi znakami orderu s. Anny 1szej klasy.

Rzeczywisty radca stanu Schaufuss, polkownik Szumzew 2, i należący do sztabu głównego J. C. M. Switkow, ozdobieni zostali orderem s. Włodzimierza 3ciej klasy.

Radca tajny i wielki mistrz obrzędów, Kologriwow ułarowany orderem s. Anny 1szej klasy.

Niższe Dolhoruki, komissary dworu, otrzymał order s. Włodzimierza 2giej klasy.

Rzeczywisty radca stanu, Demczewski, należący do kommissyi likwidacyney, między dworami austeryackim, pruskim i królestwem polskim, ułarowany orderem s. Włodzimierza 3ciej klasy.

Teyże kommissyi urzędnicy mianowani kawalerami orderu s. Anny 2giej klasy: etatu kommissyarskiego królestwa polskiego pókownik Antoni Darowski, wiceprezydent likwida cyjno rachunkowego oddziału Jónel Czyżewski, i były prezydent głównego trybunału królestwa polskiego Maciej Reibowski. Nadto mianowani kawalerami tegoż orderu a klasy: główny lekarz szpitalu nadwornego, radca kollegiatny Krestowski, i architekt pałacowych zakładów konskich rangi 8mej klasy Kut-pow. Tegoż orderu klasy 5ciej: będący przy tychże zakładach, radcy tytularni Buz i Oranski.

Dnia 13 lutego r. t. mała szkoła narodowa dmitrowska na Swapiu, podniesiona na szkołę powiatową, z uroczystością do tego aktu stosowną. Uczniów zapisano się do 1szej klasy 15, do 2giej 10, do oddziału niższego 26. Ofiary przez gósci na tę szkołę uczynione wynoszą do 659 rubli i pewna liczba książek.

Gazeta *le Conservateur Impartial* i oddzielny dodatek do gazety sankt-petersburskiej zawierają ogłoszenie następujące:

Uwiadomienie o loteryi, w której wygrywają się majątki nieruchome leżące w guberniach nietherodackiej, ołowskiej i talskiej, oraz 1,322,000 bank. assygn.

NAWYŻEY utwierdzona dnia 31 lipca 1821 r. Kommissya na honorowiadomości dla pewnych wydatonych trudności i niemożności ukończenia wszystkich potrzebnych przyciwnań do rozpoczęcia czynienia loteryi dnia 15 tężniejszego maja, postanowiła odłożyć ciągnięcie jej do dnia 12 następującego czerwca, w którym się niezawodnie zacznie, i odbywać się będzie codziennie w sali sankt-petersburskiej bierz, prócz dni niedzielnych, od godziny 5^{ej} z południa.

Autentyk podpisali:

Zarządzający ministeryum spraw wewnętrznych Hrabia Koczubey.

Minister Udziałow Hrabia D. Gurjew.

Senator Arkady Stalypin.

Sankt-petersburski dyrektor poczty Konstanty Bujukow.

Negocyan Ludwik Saliglic.

Kurs petersburski d. 8 maja: dukat hollenderski nowy 11 r. 90 kop. Efiniki 5 r. 11 k. Zmiana złota 2 r. 87 kop. Zmiana sr. 2 rub. 72¹/₂ kop.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długow: 68 assygn. - po - - 100
68 brzeżącą moneta - - 97¹/₂ } procentow
58 takąż - - - 80¹/₂ }

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 11 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Słychać, iż Król Obojey Sycylii wyjedzie ztąd dnia 20 b. m. na powrót do Neapolu, dokąd Xiążę Salerno, młodszy syn jego, ma się udać d. 15 b. m.

Stosownie do łagodności i sprawiedliwości (pisze gazeta hamburka), będący cechą rządu naszego, P. Hagenauer, konsul nasz w Bukarescie, miał otrzymać rozkaz, aby się wstawił o uwolnienie wywiezionych ztamtąd bojarów. Można się spodziewać pomyslnego skutku tém bardziey, iż (jak słychać) Basza Sylistryi samowolnie użył tego kroku.

PRUSSY.

Berlin dnia 15 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

W Kwidzynie daje się czuć coraz większy niedostatek paszy dla bydła i komi, tak dalece, iż z tego niedostatku nawet w najlepszym urządzeniu ekonomicznym Schwetz, zdechło 221 koni i 14 sztuk bydła. Król Jm. c. przeznaczył 6000 jarów na kupno owsa, dla przedkiego zapobieżenia cy klęsce.

Gazeta rządowa pruska podaje następujący sposób robienia atramentu, za użyciem którego, piśmo jest długo czytelnem: do kwarty czystey wody rzeczney lub deszczowey, bierze się 4 loty galasu 2 lety gumy, lot wiotriolu, i kilka ziarn soli, aby atrament nie plesniał.

NIEMCY.

Lipsk dnia 12 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król bawarski wyjechał z małżonką swoją i córkami dziś rano z Drezna do Majmaru, i w towarzystwie Xiążęcia Saskiego, Fryderyka Augusta, przybył o godzinie 2giej po południu do tutejszego miasta.

Od brzegow Menu dnia 11 maja.

(z teyże gazety.)

Seym związku niemieckiego w Frankfordzie zajął się, na toley sessyi tegoroczney, skutecznym niem 18 artykułu aktu tegoż związku, względem przedrukowania książek Postanowiono uprząść posłów, którzy jeszcze zdania swego nie oświadczyli, aby postarali się o stosowne w tey mierze przepisy rządów swoich, najdaley do d. 26 czerwca.

W Kantonie Lauzańskim, równie jak w Genewskim, użyto surowych środków przeciwko zbiegłym włochom, którzy dotąd mieli przytułek w Szwajceryi. Kazano im oddalić się z kraju. Podobnego losu doznają tam zapewne zbiegli greccy, ze względu na środki, jakich względem nich użyto we wszystkich sąsiedzkich krajach.

FRANCYA.

Paryż, dnia 10 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wczora chę izby odprawiły ostatnią sessyę. Postanowienie królewskie względem zamknięcia tegorocznej posiedzenia, podali w izbie parów

ministrowie skarbu i interesów zagranicznych, a w izbie deputowanych, kanclerz, minister sprawiedliwości i minister spraw wewnętrznych. W izbie deputowanych znajdowało się tylko blisko 100 członków, między którymi nie było nikogo z lewej strony. Gdy prezes przeczytał wspomniane postanowienie, członkowie rozeszli się zaraz wśród okrzyków: *Niech żyje Król! Niech żyją burbonowie!*

Dziennik Rozpraw donosi z listu z Tolozy pod d. 30 kwietnia do następującej: „Główna kwatery 2go korpusu udała się d. 23 kwietnia z *Huerste* do Tolozy, gdzie d. 25 b. m. przybyła. Xiążę *Hohenlohe* obejrzał wojsko, zostające pod dowództwem swoim, i kazał mu ciągnąć do *Pampeluny*. D. 27 kwietnia przednia straż ósmey dywizyi pod dowództwem generała *Scheffera* nadszła do Tolozy. Xiążę *Angouleme*, ufny w gorliwość wojska 3go korpusu, przeznaczył mu najtrudniejszą służbę i najmniebezpieczniejsze stanowiska. Oprócz zamknięcia *Pampeluny* i *San Sebastian*, ma jeszcze zasłaniać i bronić przestrzeni kraju, wynoszącej przeszło 100 mil francuzkich.

Tenże *Dziennik Rozpraw* umieścił z odebranych listów prywatnych następujące wiadomości z głębi Hiszpanii, a mianowicie z *Sevilli* i *Madrytu*: „Weyście wojska francuzkiego do Hiszpanii, i dotychczasowe jego powodzenie, strwożyło stronników rewolucyi, którzy uciekli do *Sevilli*. Znoszenie się listowne *Węglarzy*, szumne wyrazy dzienników jakobińskich, zapal członków opozycyjnych we Francyi i Anglii, skłoniły rząd stanów do mniemania, iż jesteśmy bliskimi zguby. Puszczono wieść, iż tego dnia, kiedy wojsko nasze przejdzie *Bidassoa*, cała Francya powstanie, iż wszyscy Hiszpani wezmą się do broni przeciwko Xięciu *Angouleme*, że odstrychnienie się wojska będzie powszechném, i że całe wojsko przypnie troykolorową kokardę. Można sobie wystawić, jak rząd stanów zdumieć się musiał, gdy te wszystkie marzenia raptem znikły. Francya została spokojną i szczęśliwą; Hiszpania powstała, lecz nie dla odparcia oswoobodzicieli swoich, ale dla powitania ich z radością, a żołnierze nasi dowiedli, iż są równie wiernymi, jak mężnymi. *San Miguel* i inni ministrowie żalują teraz chępliwości swojej, i żalają się ubolewać, iż umiarkowane propozycje rządu francuzkiego z tak godną smiechu pogardą odrzucili. W *Sevilli* o niczem nie mówią, tylko o ucieczce do *Kadyzu*, tymczasem niedostatek pieniędzy jest taki, iż nawet braknie ich na podróż króla i stanów. Najgorliwsi stronnicy rewolucyi głośno oświadczają, iż rodzinie królewskiej trzeba sprowadzić do *Ceuty* lub wysp kanaryjskich. Nieco milicyi źle odzianej i źle uzbrojonej stanowi, całą osadę w *Sevilli*; nie potrafiła odpędzić ani razu 30 kilku ludzi, którzy się na brzegach *Guadalkiwiru* niedaleko *San Lucar* rozłożywszy, tamują związek między *Sevillą* i morzem. W środku Hiszpanii, całe prawie wojsko opuściło *Ballasterosa*. *Morillo* nie mógł zebrać więcej nad 1500 ludzi. Ani jednego zbrojnego oddziału nie spotkał na wielkich gościnoach. Generał portugalski *Rego*, który nigdzie nie znalazł korpusu, o któryby się mógł oprzeć, wrócił do Portugalii; zdaje się nawet, że i *Hrabia Amarante* opuścił znowu kraj hiszpański. *Ulman* nie wszedł jeszcze do *Walencyi*, jak dawniej twierdzono; lecz wspólnie z *Besieresem* i trzecim jeszcze dowódcą rojalistów, trzyma to miasto w zamknięciu: korpus ich wynosi blisko 16,000 ludzi, lecz nie ma artyleryi, co przeszkadza mu do zdobycia miasta szturmem. Co chwila jednak spodziewać się można, iż *Walencya* podda się dla niedostatku żywności: gdyż okręty francuzkie strzegą brzegów. Posuwanie się wojska naszego, a zwłaszcza dywizyi generała *Molitor*, przyspieszy poddanie się tego wielkiego miasta. Cała południowa Hiszpania, od *Malagi* aż do *Kartageny*, myśli oświadczyć się przeciwko stanom. Do powyższego obrazu dodawszy to, co północna Hiszpania, ta część kraju, gdzie jeszcze moglibyśmy znaleźć niejakie trudności w obecnej chwili, wystawia, zdaje się rzeczą dowiedzioną, iż cały naród hiszpański nie chce rewolucyi. Przy tak zupełnem

rozprzężeniu widać oczywiście, iż stany pozbawione będą wszelkich źródeł; nie mogą mu, em zebrać żołnierzy: bo nie mają siły; za pieniądze podobnie: bo skarb zupełnie pusty. N kt im już nie pożyczą, ani podatków nie płaci. Jest to wielką i nazawsze pamiętną nauką dla tych, którzy w kraju chcą zaprowadzać ustawy, niezgodne z duchem i obyczajami narodu, i którzy, nie przestając na mądrej i do stopnia oświaty ludu zastosowanej wolności, chcą gwałtem rozpościerać niezaczęte teorye.“

Paryż dnia 12 maja.

(z teyże gazet.)

Dzisiejszy Dziennik Rozpraw zawiera, co następuje: „Jeden z tutejszych dzienników, uczyniwszy wczora uwagę, iż *Monitor* z d. 10 b. m. nie umieścił żadney wiadomości od wojska, pisał zaraz w następnym artykule o bitwie, która d. 4 b. m. miała zayść w Katalonii. Trzeba jeszcze krótkiej cierpliwości, dopóki część dywizyi generała *Molitora* nie przejdzie *Segra*, i nie zacznie działać na skrzydłach *Miny*, aby wyrokować: dla czego *Monitor* do dzisiejszego dnia nie donosił o wojsku w Katalonii.“

Dziennik Gwiazda wyraża, iż gdy konstytucyonisci hiszpańscy ustąpili, wojsko nasze nie może się już obawiać żadney przeszkody w pochodzie do *Madrytu*; a gdy wojsko wiary odziei się powiększa, wchodząc do *Madrytu*, wynosić będzie do 20,000 ludzi. Tenże dziennik zapewnia, iż pewny sławny generał hiszpański, w którym rewolucyonisci wielkie nadzieje pokładają, czeka tylko na przybycie francuzów do *Madrytu*, aby się oświadczył przeciwno stanom.“

W podróży Xiężny *Angouleme* zaszła niejaka odmiana. Zdaje się rzeczą pewną, iż Xiężna ta zwiedzi *Marsylię*, a tak zjści żywienia mieszkańców tego miasta.

Dnia 8 b. m. przybył tu *Lord Mayland*, naczelny komissarz angielski wysp Jonskich.

HISZPANIA.

Madryt dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Odebraliśmy tu odezwę unty, ustanowionej przez francuzów. Wiele osob okazało niechęć i podziwienie.

Wojsko *Abisbala*, wraz z oddziałami cofającemi się do *Burgos*, może wynosić do 15,000 ludzi, z którymi, jak się zdaje, pociągnę do *Estramadury*. Wydał odezwę, w której ogłasza za zdrajców oyczyzny wszystkich pozostających w miastach, zajętych przez francuzów. Wszyscy mogący broni nosić, mają się łączyć z wojskiem narodowém.

Taż gazeta donosi z *Sevilli* pod d. 26 kwietnia: Dnia 22 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie stanów. Ogodzinie 10tey zrana zagał je prezes *P. Calderon*, obszerną mową, którą zakończył temi słowy: „Zabawczyliśmy naszego konstytucyynego Monarchę i jego dostojną rodzinę: strzeżliśmy go od wszelkiej obelgi, zastaniając go tym świętym i nietykalnym walem, który nieustannie około niego tworzyć będziemy. Moc mocą odeprzeć, to jest pierwszym naszym obowiązkiem.“

Na sessyi d. 24 b. m. przeczytano pismo, nadesłane stanom od ministra spraw zagranicznych, które obejmuje wypowiedzenie wojny Francyi przez Króla. Treść oświadczenia tego ma być następująca: „Zemla hiszpańska została najechnana, bez zachowania uswięconego prawidła, co do wypowiedzenia wojny. Gwałt gwałtem odeprzeć wypada, a więc stosownie do 233 artykułu konstytucyi, po poprzedniczym naradzeniu się z radą stanu, wypowiadamy wojnę Francyi, dla obrony od napadu na ziemię naszą. Wszystkie władze krajowe są niniejszém wezwane, aby lądem i morzem, wszelkimi sposobami w moc ich będącemi, starały się pokonać nieprzyjaciela. Chcemy, aby to wypowiedzenie wojny z należną uroczystością po wszystkich miejscach ogłoszonym zostało.“ Oświadczenie to podpisane było własnoręcznie przez Króla i przesłane ministrowi *San Miguel*.

Małżonka Infanta Don Francisco powiła syna. Król Jmé z rodziną swoją przejeżdża się według zwyczaju po mieście i okolicach.

Od granic hiszpańskich dnia 1 maja.
(z teyże gazety.)

W porcie Bajonny stoi 80 statków, na których sprowadzono żywność dla wojska francuzkiego.

Tak w Bajonnie, jako też w St. Jean Pied de Port, tworzy się nowy korpus wojska wiary, rnający wynosić blisko 6000 ludzi.

W tyle wojska francuzkiego pokazał się pierwszy oddział gierillasów, który, jak slychać, w okolicy Salinas zabrał wóz z potrzebami wojennemi.

Wojsko francuzkie posuwa się nie doznając najmniejszego odporu Korpus jenerała Morillo ustąpił z Palencyi i Valladolid.

Osada w Jacca składa się z wojska francuzkiego. Royaliści z Nawarry weszli tam bez wystrzału, a konstytucyoniści ustąpili z twierdzy.

Wojsko francuzkie stoi w mieście Figueras; z tego powodu osada twierdzy rzuciła kilka bomb do miasta, które trzy domy zburzyły i kilku mieszkańców zabity. Francuzi utracili przytém 5 żołnierzy.

Milans i Llobera (jak slychać) czynią obróty na skrzydlach wojska francuzkiego, unikają bitwy; korpusy ich mają wynosić blisko 12 000 ludzi.

Gdy jenerał Donnadieu kazał zająć Belver, wojsko jego spotkało uzbrojonych włóścian, którzy chcieli je wstrzymać. Wkrótce jednak zostali rozpedzeni i znaczną stratę ponieśli.

W Bajonnie odbi rają wiadomości od wojska. Dwojaki obrót pierwszego korpusu do Aranda i Palencyi, okazuje zamiar ciągnięcia do Madrytu i razem oddalenia się od prowincyi Galicyi i Asturyi, gdzie mieszkańcy sprzyjają konstytucyi.

Dowódca hiszpański który opuścił twierdzę Jacca, połączył się z wojskiem Bullasterosa.

Utrzymanie wojska francuzkiego w Hiszpanii (pisze jedna z gazet hamburskich) kosztuje co dzień milion franków.

Dnia 25 kwietnia rozeszła się w Perpignan pogłoska, iż jenerał Mina w 6,000 wojska przybył do Ripoll, lecz w końcu okazało się iż tylko 600 ludzi weszło do Riwas, zapewne dla rozpoznania obrótów jenerała Donnadieu w Cerdanna. Gorrea strzeże wązów nad rzeką Segre, a korpus jego zajmuje wszystkie pagórki.

Sevilla dnia 26 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiej)

W ciągu posiedzenia stanów d. 24 b. m., po przeczytaniu oświadczenia wojny, Pan Montesimo żądał, aby ministrowie, stosownie do ducha konstytucyynego, składając oświadczenie, złożyli oraz pi-ma urzędowe, na których się opiera. Pan Burohaya wniosł, aby proszono rządu o udzielenie pism żądanych; lecz gdy kilku deputowanych oświadczyło, iż rząd działał podług okoliczności i zgodnie z konstytucyą, odrzucono ten wniosek. Słuchali potem stany zawiadomienia Monarchy, donoszącego im, iż się przychylił do prośby Sebastiana Velasca, ministra sprawiedliwości, uwalniającego go od obowiązków, oraz, iż mianował Don Jose Maria Colatrava, ministrem spraw wewnętrznych, a Don Marino Zorraquin, ministrem wojny. Minister interessów zagranicznych wszedł na mównicę, i zdał sprawę z powierzonych sobie czynności; następnie komisyya wojskowa przelożyła projekt do prawa względem gierillasów, którego treść jest następująca: „Dowódcy naczelni wojska, a w ich niebytności, gdyby związki były przecięte, dowodzący okręgami, są upoważnieni do tworzenia korpusów gierillasów. Tymże dowódcom poruczone jest ubranie, uzbrojenie, rozkład na kompanie i bataliony, słowem wszystko, co się tyczy gierillasów. W prowincyach i obwodach zajętych przez nieprzyjaciela, każdy Hiszpan jest upoważniony do zarządzania gierillasów. Dowodzący nimi mają się stosować do rozkazów dowódców naczelnych; ich nieobecność atoli, nie przeszkadza im do uderzenia na nieprzyjaciół, choćby do tego nie byli upoważnieni.“

Na wczorajszym posiedzeniu złożono komisyyi dwa projekta Pana Barraugo, a mianowicie, aby rząd uznał za ni-godnych nazwiska Hiszpana i wyzuty z dóbr, zaszczytów i urzędów, tych wszystkich wojskowych, którzy w 15 dni po wkroczeniu nieprzyjaciół, bez ważnego powodu pozostaną we Francyi; powtóre: aby stany upoważniły rząd do wezwania do dawniejszych obowiązków lub nowych urzędów, oficerów wojska, którzy służbę opuścili, a są jeszcze do niej zdadni. Następnie przyjęły stany wyżey wymieniony projekt do prawa względem gierillasów, uczyniwszy w nim niejaki zmiany. Złożono potem stanom projekt do prawa, względem utworzenia legionu cudzoziemskiego w następującej treści. Rząd jest upoważniony do zaciągania oddziałów cudzoziemskich. Do tych korpusów przyznawani będą zbiegli cudzoziemcy, wojskowi i cywiini, którzy znajdują się dziś w Hiszpanii, albo do kraju przybędą. Przy każdym naczelnym dowódcy będzie utworzona komisyya, złożona z 3ch znakomitszych cudzoziemców, którzy niejako ręczyć będą za postępowanie i zamiary swoich rodaków. Jenerałowie, dowódcy i oficerowie cudzoziemscy, otrzymają też same stopnie, na jakich w swoim kraju zostawali. W każdym wojsku czynném, korpusy te nazywać się będą legionem liberalnym cudzoziemskim. (Francuzki Dziennik Rozpraw, z którego niniejsze wiadomości są wyjęte, czyni w tem miejscu uwagę, iż to nazwisko jest jasne: stany bowiem nazywają wszystkich rewolucyonistów, którzy się mianują liberalistami; lecz czyliż ci ichmościowie nie wzmą tego za poniżenie, że ich poświęcono w jeden poczet ze zbiegami i dezterterami, podłą klasą ludzi?)

Podług odebranego tu z Turragony pod d. 19 kwietnia raportu jenerała Ballasteros, on pierwszy z wojskiem swoim spotkał się z francuzami: „D. 18 b. m. (słowa są raportu) dwie brygady, należące do korpusu półkownika Figueras, napadnięte zostały pod Arnedillo przez o-terykroć silniejszego nieprzyjaciela i cofnęły się w porządku do Arnedillo, gdzie połączyły się z resztą dywizyi. Walka była zacięta i francuzi ponieśli znaczną stratę; przy pierwszym zaraz natarciu jazdy, poległ ich półkownik, dowódca huzarów niż zego Renu. W tymże czasie napadniony oddział brygadiera Juliana Sancheza, walczył mężnie; lecz był tak nieszczęśliwym, iż utracił zanego swego dowódcę, który się dostał w niewolę. Milicya czynna z Logrono poniosła znaczną stratę; ale honor naszego oręża został utrzymany.“

ANGLIA.

Londyn dnia 6 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dnia 3 b. m. odprawilo się tu zgromadzenie wydziału towarzystwa przyjaciół greckich pod przewodnictwem Lorda Erskine. Postanowiono odprawić za kilka dni publicznie zgromadzenie, w celu zbierania składek dla greków.

Zabójstwa i podpalania zaczęły się znowu w południowej Irlandyi, a zwłaszcza w prowincyach Cork i Limerik. Podpalacze posyłają pierwszy listy, w których się obmierzła przysięga znajduje. Maiętniejsze rodziny opuszczają kraj. Z okolicy Barrocohaus udało się niedawno 30 rodzin katolickich do Ameryki północney, gdzie mają posiadłości w prowincyi Maryland i Filadelfii.

Były jenerał francuzki Sarrazin, podeyrzany a szpiegostwo, został wygnany z E. sbony, i mimo woli swojej, musiał się udać na okręcie kupieckim angielskim do Londynu. Napróżno prosił portugalskiego ministra policyi, aby mógł płynąć do Tangeru, zkąd pragnął udać się do Stambulu. Odpowiedział mu wspomniany minister, iż na rzece Tagus, stoją same tylko okręty angielskie, i że minister interessów zagranicznych, wyraźnie kazał go zawieźć do Anglii.

Doktor Gall, sławny z nauki swojej o czaszkach ludzkich, przybył z Paryża do Londynu, a w gazetach umieszczono wezwanie, aby i tu dawał naukę swoją.

W r. 1842 portugalczykowie nappierwicy są

czeli prowadzić handel niewolnikami, i od tego czasu rachować można 12 mil. murzynów, których portugalczykowie, hiszpani, Anglii, Francuzi, Nijelanderzy, Korycy, duńczycy i Amerykanie, z Afryki zachodniej, jako niewolników sprowadzali do Ameryki. Podług ostatniego spisu w r. 1820 znajduje się murzynów 1,765,000 w kraju Zjednoczonych Stanów, 1,878,500 w Brazylii, 707,408 w osadach angielskich, 400,000 na wyspie Hayti (St. Domingo), 600,000 w osadach hiszpańskich, 235,000 w osadach niderlandzkich, 50,000 w osadach duńskich, 6,000 w osadach szwedzkich; ogółem 6,456,912. Bez przesady liczyć można do 12 mil. tych, którzy od owego nieszczęsnego 1412 r. pod czas zegluga, ze smutku, tęsknoty, lub odmijany klimatu umarli. Za każdego murzyna płaci się na miejscu po polię 25 f. st.; lecz ngdy prawie gotowemii pieniędźmi, ale towarami europejskiemi. W Ameryce zaś murzyn, przechodząc przez kilka rak, kosztuje pospolicie 60 f. st.

Czytamy w gazetach tubyszych, iż wodezwie, którą po wielkim pożarze w *Kantonis* (w Chinach) wydał członek wydziału wojskowego w *Perlinie*, i naczelny intendent opłat skarbowych, wyrażono między innymi: „Zadajm, abyście panowie kupcy, oraz wy biedni krajowcy i cudzoziemcy, znawali spokojnie ten nieszczęśliwy wypadek. Nie smućcie się, nie gniewajcie się, nie utyskujcie, i nie wzdychajcie. Nie szemrzcie przeciwko niemu, nie obwiniajcie ludzi, i przez to nie powiększajcie naszego smutku i zgrzyoty. Jakże możecie wiedzieć, iż to, co plomienie zniszczyły, nie podnieście się znowu w stosach złota, i mnóstwie klejnotów, w bogactwach i zaszczytach? Co się tyż cudzoziemców, którzy na statkach, przez morze, rozległe na kilkadziesiąt tysięcy mil, przybyli dla handlu do niebieskiego kraju naszego, majątek ich w jednym dniu ogrun puchłonal, i nie mają stalego miejsca, gdzieby mogli wypocząć, los ich jest prawdziwie żalony. Rozkazuję nitiejszemi wszystkim kupcom, aby tak czynili, jak wymaga bezpieczeństwa cudzoziemców; aby stan ich polepszyli, iżby każdy miał jakikolwiek sposób do życia.

Hrabia *Grey* zapowiedział na wczorajszej sessyi izby wyższej, iż jutro poda wniosek, aby więcej jeszcze pism przedowych złożono izbie. Pisma te mają się ściagać do junty hiszpańskiej, będącej przy wojsku francuzkiem. Wspomniany Hrabia odłożył potem swój wniosek do d. 22 l. m.

Izba niższa. Wniosek Pana *Macdonald*, względem adresu do Króla Jmci z nagana postępowania ministrów w terażniejszej wojnie, zabrał trzy sessye. D. 30 z. m. P. *Wortley* radził uczynić w nim odmianę z oświadczeniem podziękowania rządowi. Minister *Canning* miał mowę, w której oświadczył: „Doszły ze strony opozycyjnej części zazalenia, iż w czasie obrad nie było dostatecznej mowy o wojnie lub pokoju, ze strony (powtarzam) pragnącej zawsze dobywać oręża, która wojnę za nieodzowne potrzebną pożytuje. W działaniach atoli gabinetowych, szedło jedynie o pokój lub wojnę. Ministrowie dostatecznie się nad tem zastanawiali, a celem ich jakiegogo dopaść chcieli, było utrzymanie powszechnego pokoju, szczególnież zaś między poważnionemii teraz z sobą narodami; pokój narodził dla Anglii, któryby zgadzał się z prawemii uczuciami, jej interessem i dobrą sławą. Zachodzi tu teraz pytanie: czyli rząd dobrze uczynił, zachowując dobre porozumienie między Europą a Anglią? Na to nie chce w tej chwili odpowiedzieć. Wtedy dopiero odpowiem, gdy W Państwo ma oświadczyć, iż narodziła powinność i polityka wymagają wojny. Ktokolwiek się zastanowi nad złożonemi tu pismami urzędowemi, które dowodzą usiłowania ministrów względem utrzymania pokoju europejskiego, pokoju między Francją a Hiszpanią, pokoju dla Anglii, łatwo się rzekona, iż pytanie to

dzieli się na trzy części. Pierwsza zajmuje działanią zjazdu w *Weronie*, druga działanią we *Francyi*, trzecią działanią w Hiszpanii. Król Jmci oświadczył swój zamiar, nienależenia do sprawy przeciw Hiszpanii, chociażby to miało za sobą pociągnąć zerwanie przymierza, którego Monarcha ten jest członkiem. W nauce politycznej, równie jak w mechanicznej, na tem prawdziwa okazuje się umiejętność, i to jest główna jej zasada, aby okazać drogę, na której największa przestrzeń przebyta być może, z użyciem najmniejszej siły. Ze d. 10 Xieciu *Wellingtonowi* przepisy dopięły swego celu, świadczą złożone tu papiery. Okazują one, iż mocarstwa sprzymierzone wspólnie na Hiszpanią uderzyć chciały, i że tylko gabinet angielski temu się oparł. Cóż więc zarzucają teraz ministrom? Nie to, iż nie dopełnili swojej powinności, lecz że ostrzeższy nie przewidzieli drogi. Ale Anglia nie chciała bynajmniej zagrażać, lecz jednać. W dalszym głosie minister zastanawiał się nad obradami w *Weronie*, a przystąpiwszy nakoniec do Portugalii rzekł: „Przymierze nasze wkłada na nas obowiązek bronięcia tego kraju w każdym przypadku. Rząd angielski wezwany został do zapewnienia nowego porządku rzeczy tego narodu, czego jednak odmówiliśmy. Powinnością atoli jest naszą bronić Portugalii, przeciwko wszelkiej napaści, i przed przelozeniami, a potem wszelkimi i nemi, w mocy naszej będącemi środkami. Prz dostatecznie wyzna hiszpańska kosztowała nam 55 milionów funtów szterlingów. Pokój między Rosją a Turcją wkrótce zapewne przywróconym będzie.

Londyn dnia 9 maja.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

W sobotę od godziny 3 do 6 odbywała się gabinetowa rada.

D. 4 przybył tu wieczorem Pan *Hamilton* z depeszami nad r. ważnemi z Hiszpanii.

Dzienniki nasze zapelnili się uwagami nad terażniejszą wojną hiszpańską. Dziennik *Kurier* z d. 5 b. m. wyraża: Rozeszła się tu pogłoska iż pomiędzy Hiszpanią a Francją rozpoczęły się już układy. Możemy jednak z pewnością donieść, iż w tej chwili nie podobnego jeszcze nie rozpoczęto, spóźniąc się jednak należy układowi za przybyciem Xiecia *Anguleme* do *Madrytu*: co bowiem innego Iran uzom pozostać w *Madrycie* czynić, jak zbitwie tę ok licznosc w podobnym sposobie? Jakiby jednak tego nastąpił skutek, to jest pytanie drugie.

Tenże dziennik donosi pod d. 5 co następuje: „Namiensliki przed wczora o niektórych nieprzewidzianych trudnościach, które Xiazę *Anguleme* znalazł w swem pochodzie do *Madrytu*. Teraz 30 000 świeżego wojska dostalo w prowincyach północnej Francyi rozkaz, udania się ku *Pireneom*.

Wkroczenie wojsk *Amarantego* do Hiszpanii, wielkie tu użynilo wrzenie, sadzą nawet, iż nie malo posłuży do wyjaśnienia dalszych stosunków.

W ł o c h y.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Z powodu neapolitańskiej rewolucyi skazani na śmierć, a którzy się nie stawili, są następujący: *Michał Carascosa*, *Wilhelm Pepe* (popłynął teraz z Anglii do Hiszpanii) byli generałowii, *Jan Ruffo* podpól., *Pisa* major, *Paolletta*, *Grasiani* kapitanowie, *Auria* porucznik, *Minichini*, *Copucco* kanonicy. Pomimo jednak tak ściśle dopełnionej surowości prawa i klęsk, z powodu ostatniej rewolucyi doznanych, niestłumionym jeszcze duch zaburzenia. Niejaki *Rafael Porzio* utworzył znowu w Kalabrii towarzystwo *Węglarzy* i udał się potem na wyspę *Malte*. Tymczasem towarzystwo jego ciągle istniało, ale ni spodziewanie zostali zdradzeni i powołanymi do sądu, który na dniu 24 marca częścią ich skazał na śmierć, częścią na 19 lub 24letnie warowne więzienie.

Rozwieszono drukować. Z poleceniu JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 21 Maja Roku 1823 v. s.

Podrad
Nowe terminy.

1. Полевая Провіаншская Коммисія Ошдѣльнаго Липовскаго Корпуса объявляетъ, что на поставку провіанша для войскъ сего Корпуса въ Гродненской, Виленской и Минской Губерніяхъ, и въ Бѣлосхожской Обласни кварширующихъ, равно и для внутреннихъ шамо въ районѣ корпуса состоящихъ, на продовольствіе съ 1го Сентября сего 1823го по 1е Генваря будущаго 1824го годовъ производиться будущъ шорги въ Гродненской, Виленской и Минской Казенныхъ Палатахъ и во 2 отдѣленіи Бѣлосхожскаго Обласнаго правленія (въ мѣсто назначенныхъ было предъ симъ сроковъ въ Юль) Августа мѣсяца сего года 7го, 8го и 9го, а зашѣмъ окончательныя перепоржки 10го, 13го и 14го числа тогоже Августа.

На сіи сроки вызывающіяся желающіе къ шоргамъ съ законными залогами. Планъ и кондиціи, по коимъ будущъ производиться сіи шорги, суть шѣ самыя, по копорымъ производилися уже шаковыя въ Октябрѣ мѣсяцѣ прошлаго 1822го года, и всякой желающій можешъ оныя видѣшь въ Казенныхъ Палатахъ и въ Обласномъ Правленіи, равно и въ сей Коммисіи.

Военный Совѣтникъ Скребіцкій.

8 класса Булашовичъ.

8 класса Качковскій.

Секретаръ Гулакъ.

1. Polowa Prowiantaska Kommissya Oddzielnego Litewskiego Korpusu ogłasza, iż na dostawę prowiantu dla wojsk tego Korpusu w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Mińskiej Gubernii, i w Obwodzie Białostockim kwaterujących, równie i dla wewnętrznych tam w rajonie korpusu zostających, na utrzymanie od 1go septembra teraźniejszego 1823 do 1 january następnego 1824 roku, będą się odbywać targi w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Mińskiej Izbie Skarbowej i zgiem Oddziale Białostockiego Obwodowego Rządu, (zamiast naznaczonych przedtym terminow w lipcu) miesiąca augusta w dniach 7, 8 i 9, a zatym ostateczne przetargi 10, 13 i 14 dnia tegoż augusta.

Na te terminy wzywają się życzący na targi z prawami kaucyami. Plan i kondycye, podług których będą się odbywać takowe targi, są te same, podług jakich odbywały się już w miesiącu oktobrzu przeszłego 1822 roku, i każdy życzący może je widzieć w Skarbowych Izbach i w Obwodowym Rządzie, również i w tej Kommissyi.

Wojenny Sowietnik Skrebicki.

8 klasy Bulatowicz.

8 klasy Kaczkowski.

Sekretarz Hulak.

Bydło tyrolskie i szwajcarskie.

1. Przybyli do tutejszego miasta Gubernskiego Wilna tyrolczyki, mają sobie za powinność donieść Prześwietnemu Obywatelstwu, iż prócz zamówioney liczby w sprowadzeniu tyrolskiego gatunku bydła rogatego, mają w zwyż do wyprzedania nie tylko tego samego, lecz i gatunek szwajcarskiego. Takowe bydło tak tyrolskie jako i szwajcarskie, ulokowane jest w domu J Pana Krzyżanowskiego za Rudnicą Bramą pod N. 251, chcący one widzieć i nabydź, w każdym czasie dnia, do tegoż domu przybywszy, znajdzie dogodność widzenia; zaś o cenie w wyprzedaniu takowego bydła, dowiedzieć się można w Cukierni Frydrycha Markadantego na przeciw placu, któren powierzenie ma w wyprzedawaniu. Jeżeli zaś komu podoba się uczynić umowę na przetransporto-

wanie w przyszłym roku, to raczy o tem zainformować się u tegoż JP. Markadan.

Zgubione papiery.

1. W dacie roku 1823 maja 15 dnia, zginęły papiery pewnemu Obywatelowi w obwo-lucie od koperty, mianowicie: dwa dokumenta, dwie prośby, ekstrakt oświadczenia, punkta do prozby, listy i między temi więcey innych, sznurkiem związane: ktoby znalazłszy oddał pod rewers W. Pisarzowej Ziemskiej Ptu Pińskiego Plewskiej, mieszkającej w domu JW. Biskupa Pilichowskiego, odbierze tam przyzwoitą nagrodę.

Wolno drukować Prystaw 1szej Części de Pertez.

Oświadczenie.

1. 1823 r. dnia 17 maja do protokołu potoczego Sądu Ziemskiego Powiatu Wileńskiego w imieniu WJP. Franciszka Jakubińskiego Porucznika byłych wojsk Polskich Koronnych, zostało podane w referencyi do uprzednich oświadczeń w Aktach publicznych jurydykcyi i rożnodatnie zapisanych, przeciwko WJ. Xiędzu Felixowi Krzyżanowskiemu Kanonikowi Kamienieckiemu Altarzyście Staro-Miadziolskiemu, i WJPanu Stanisławowi Dmochowskiemu byłemu Assesorowi Sądu Niższego Zawileyskiego Ptu o poczynione szkody i ubytki w czasie ichże nielegalnych tradycyi i administracyi folwarku Szpakow w Pcie Zawileyskim położonego, Dziedzictwa zeszyłych s. p. Józefa Starosty Bernatowskiego oycy, Franciszka syna Giedroycia, w zastawney possessyi żalącego od r. 1808 za summę 30,000 złotych polskich zostającego, w zastrzeżeniu poszukiwania prawnie na wyż wyrażonych Ichmościach, regnlujących się do tychże ex re ich zurpacyney possessyi, w czasie rządzenia tym majątkiem pod prawną zastawą żalącego będącego, pretensyi razem z ostrzeżeniem niewchodzenia z obżałowanemi w żadne układy tyczące się folwarku Szpakow. Takowe oświadczenie podpisuję Franciszek Jakubincki.

Takowe oświadczenie jako w Akta Ziemstwa Wileyskiego zamieszczone, że do druku przez Redakcyą przyjęte bydź może, świadczy Wileyski Ziemski Regent Jan Zienkowicz.

1. Roku 1823 miesiąca maja dnia 19, niżej podpisany przez ninieyszą awizacyą ma honor zastrzedz Szanowną Powstoschność, iż JW Franciszka z Białozorow Bystramowa v. Marszałkowa i b. Prezydentowa Grodz. Ptu Upit., cokolwiek wniosła w dom męża wszystkim się z rzekła 1816 mca 8bra dnia 18 dokumentem formalnie z pieczętarami wydanym i na Sądzie przez samę obcnie przyznany, na męża i potomstwo syna Karla, córki Antoninę i Marię Bystramow, nie zostawując żadnego sobie prawa zaciągania na ten fundusz pożyczki. Takowe ostrzeżenie dla doyscia każdego wiadomości podając do Kuryera Lit. w dacie powyższej podpisał Karol Bystram v. Marszałek i b. Prezydent Grodzki Upit.

Roku 1823 maja 19d. Wolno drukować Wileński Ziemski Sędzia Alojzy Jasiński.

1. W sklepie Domu Dobroczyńności Wileński jest wyka do przedania, funt groszy 20.

L i c y t a c y a.

2. Dekretem óczewistym między kredytora-
rami WWJPP. zmarłego Ignacego i żyjącej
Jozefaty z Iwickich Piaseckich Chor. b. woysk
polskich dnia 3 maja ter. 1823 roku ustano-
wionym i nieapellowanym, dla usatysfakcyo-
nowania wierzycieli Sąd Ziemski powiatu Wi-
leńskiego postanowił wyprzedać z publiczney
licytacyi kamienicę w mieście Wilnie, na za-
nłku od ulicy zamkowej do kościoła ś. Micha-
ła ciągnącym się, pod N. taryfowym 68, a po-
licyynym setnym jedynastym sytuowaną, nie-
gdyś do aktorstwa Wollowiczow następnie do
Sierzińskich, a w kolei do Piaseckich należą-
cą, i na odbycie takowego aktu w Izbie Są-
dowej Ziemskiej ptu wileń., bądź za wniesić się
mogącym od stron żądaniem in fundo kamieni-
cy, naznaczył termina, pierwszy dnia 13, dru-
gi 20 i trzeci dnia 27, następującego miesiąca
junii, dla przetargu dzień 9 julii roku bieżą-
cego zamierzył, i wolność przejrzenia tak in-
wentacyi pomienionego domu, jako też urzę-
dowej jego ocenki, i punktów przedlicytacy-
nych w kancelaryi aktowej ziemskiej wileń-
skiej złożyć postanowionych dla ambientow
zachował, skutkiem więc takowego wyroku
przez wszystkie do sprawy wchodzące strony
akceptowanego, Sąd Ziemski Ptu wileńskiego
życzących nabydź aktorstwo pomienioney ka-
mienicy do stawania na wyżey założone termina
przez niniejszą trzykrotną do Gazet Kuryera
Litewskiego podającą się awizacją wzywa.

Michał Sawicki Prezydent Ziem. ptu wi-
leń. i kawaler. Joachim Czyż Sędzia Ziem.
ptu wileń. Wileński Ziemski Sędzia Alojzy
Jasiński.

P o z e w.

3. ALEXANDER Pierwszy Imperator Sa-
mowładnący Całą Rosyją etc. etc. etc.

Urodzonym Bonifacemu Suszczyńskiemu
Regentowi Granicz. Ptu Bobruyskiego w sto-
pniu Klejewskiej, Franciszkowi Kulakowskiemu
Porucz. b. woysk pol., Magdalenie We-
nichowey lub jey sukcesorom ich opiekunom
i kuratorom, i Florentiniemu kupcowi i Oby-
watelowi miasta Wilna, oraz dalszym kredy-
torom i pretensorom do ostatniego rozliczenia
się, udzielnie Xdzu Snarskiemu Kanonikowi,
lub jego sukcesorom, ich opiekunom i kurato-
rom, Annie Rogowskiej z assistencyą przy-
zwoitą jey, Franciszkowi Sancewiczowi, suk-
cessorom ich i opiekunom zeszłego Józefa Nar-
buta Policmeystra Miń. i Kawalera, Józefowi
i Stanisławowi Jurkiewiczom Rott. b. Wojew.
Miń., Grafowi Manuzzemu Orderow Kawale-
rowi lub jego sukcesorom i ich opiekunom o-
raz kuratorom, Brochockiej lub jey sukcesso-
rom i opiekunom oraz kuratorom, Stanisławo-
wi Gotlibsonowi Sowieta, Marcinowi Darya-
nowi Professorowi Gimnazjum Miń., Nadzie-
die-łubów Dobrzyńskiej Sowieta. w assysten-
cyi jey kuratorow, zeszłego Felixa Wiernikow-
skiego sukcesorom, Stanisławowi Byszkowskiemu
Gwardyanowi Klasztoru XX. Bernardyno-
now Miń, Józefowi Łozińskiemu, Klemenso-
wi Kowalewskiemu b. kupcowi miasta Mińska,
Michałowi Romanowskiemu Artystcie, i staroz.
Leybie Michelowiczowi Kapłunowi mieszczan.
Miń., oraz dalszym debitorom pozew do final-
ney konkursowey rozprawy przed Sądem Ma-
gistr. Mińskiego bydź mającey, z instancyi Uro-
dzonego Józefa Baszyńskiego b. Prezydenta mia-
sta Mińska, przed tenże Sąd, przy referencyi
do oświadczeń pozwow, za onymi nastalych w
Sądzie Magistr. Miń., dekretow i dalszych do-
wodow, w sprawie złożyć się mających, wy-
niesiony o to: iż obżałni, jedni mieniąc się bydź
kredytorami żał. a niemając na to prawnych
dowodow, nad zakres praw statutowych i Uka-
zow Rządzącego, każdorocznie procenta ciągle
do roku 1818 bez względu na nierealność ich
pretensorstwa od żał. pobierając, niesłuszny
tworzą dopominek; mianowicie sukcesorowie
zeszłej Magdaleny Wenichowey za karteczką
przez żał. zaspokojoną, która, za naliczone
przez zeszlą Wenichową procenta, wymożoną
została, takowa więc pretensya, jako na żadną
uwagę niezastługująca, gdy jest napastną, skas-
sowaną bydź powinna, zeszlą zaś Klejewska
Prezbiterowa Dukorska, w stopniu której ob-
żałny Bonifacy Suszczyński Regent Graniczny
Ptu Bobruy. kartę na rubli srebr. 150 mający,
po uczynionym obrachunku o procent od oney
liczony, w r. 1816 siostrę swoję rodzoną, Uro-
dzoną Katarzynę Suszczyńską na kwaterze i
stole, oraz wszelkich jey stanowi przyzwoitych
wygodach i zabawach u żał. zalokował, i za to
od każdego miesiąca po rubli srebr. 12 żał.
bonifikować obowiązek na siebie przyjął, skut-
kiem czego, żałcy wspomnioną siostrę obżał.
przez miesiący 10 utrzymując, rubli srebr. 120
spendował, a zatem pretensya obżał. za kartecz-
ką gdy zostanie uznana bydź słuszną, więc ka-
pitału rub. sr. 120 z wypadającemi dla żał. od
onego procentami, obżałny w obowiązku zosta-
je zapłacić, jak również i dalsi kredytorowie
z handlowych rachunkow, uciążliwie przez ich-
że czynionych, na rozmaite ilości karteczki po-
uzyskiwawszy, samemi procentami powyżey
opisanym sposobem, od żał. pobieranymi, a in-
ni pouzyskiwawszy oczywiste dekreta, drudzy
poprzyprawdzawszy podstępnie zaoiczne kon-
wikcyje, i one do skutku doprowadzając, do o-
świadczenia wszelkiego funduszu żał., na sa-
tysfakcyą obżał. przyczyniliście się, żałcy więc
cały swój fundusz tak z kapitałów i procent-
tow, na obżał. debitorach zalegających, jako
też z reszty handlu pozostałych towarów, w
mieście Mińsku miejsce mających, a tak z
dwóch źródeł składający się na satysfakcyą
realnych wierzycieli poświęcający się, wyjaśnia
następnie: towarów od handlu żał. pozostałych
rozmaitych znajduje się na rubli srebr. 1073
kop. 44½, Xiegarma w pakach złożona z roz-
maitemi ciężkami kosztująca rubli srebr. 700;
udzielnie obżałni Bohuszewicz rubli sr. 400,
Snarski rubli sr. 9 kop. 50, Czechowski r. 3
k. 30, Leonowicz k. 30, Sancewicz r. 3 k. 19,
Józef Jurkiewicz r. s. 4 k. 80, Gotlibson r. 3
k. 60, Swida r. 1, Stanisław Jurkiewicz r. 12
k. 55, Heydukiewicz rub. 6 k. 55, Antoszew-
ski r. 27 k. 68, Brochocka r. 7, Terczyński r.
13 k. 75, Kowalewski r. 10 k. 72, Daryan k.
65, Jancyk, r. 3 k. 5, Kulakowski k. 60, Wier-
nikowski r. 2 k. 25, Łoziński r. 3 k. 63 Graf
Manuzy r. s. 100 k. 10, X. Byszkowski r. 2,
Dobrzyńska r. 12, staroz. Wolf i Irael Judo-
wiczowie rub. sr. 568 kop. 87, od Kommissyi
Ekonomiczney Miń. za przedłożeniem naowczas

Gubernatora Dobrzyńskiego w r. 1815 zbra 31 d. z N. 14,005 teyże Kommissyi danym, żał. należy rubli assygn. 154 czyli srebrem r. 40 k. 81, za rewersem kassyera Mińskiego Komitetu zeszłego Nowosielskiego w r. 1814 junii 6 dnia żał. wydanym, należy żał. za siano dla woyska z Moldawii pod komendą Jenerała Czyczagowa powracającego, wzięte w ilości pudow 650 a kop 80, r. s. 126, Narbut r. s. 46, Sollaryow za odsadzenie exdywizyi Marsantego rubli 45 k. 6, Sulkowscy rubli sr. 34, Leyba Michelowicz Kapłun rubli 40, Kwiatkowski rub. 15, w kassie Skarbowey za 42 konie pocztowe rubli assygn. 12.400 kop. 50, gdy takowych ilości w górze poszczególnionych obżalni debitorowie, ani zeszłych successorowie żał. w żadney części, ani w kapitale, ani procentow nieoddają, więc żałcy, za wynaszanymi trzykrotnie po niektórych obżal. pozwami. w r. 1823 apryla 3 dnia w Magistracie Miń. otrzymał na nich dekret, z stawiającemi kopią z spraw i komportacją w przeciągu 2ch miesięcy z persistencją 2 niedzielną przez obżal. dopełnić się powinna decydujący, a z niestawiającymi ultymarny. na obżal. Posinickiey, Romanowskim i Lej Donowiczowey za winy niestanne i expensa prawne po r. s. 20, a w ogule rub. sr. 60. udzielnie za kapitał i procenta na tychże Romanowskim rub. srebr. 30, i osobno na Lej Donowiczowey rubli takichże 690 dla żał. na rzecz massy kredalney wskazujący, przewodnictwem którego, żałcy do jednoczasowey rozprawy wszystkich obżal. pozywa do Sądu Magistratu mińskiego i prosi onego nadewszystko, pretensyow mieszucznych i dla tego tranzaktami formalności niemającemi oznaczonych, ze strony obżal. tytułu kredytorow i pretensorow przybieść się mających, samą niestusznością ku zwolnieniu żał majątku, skasowania i od odpowiedzi niestuszney za takowemi, przez obża. pretendować się mogącey, żał. nazawsze uwolnienia. Którzy zaś udowodnią prawnym porządki m swych należności, tych za przebor procentow i za niewolną prozekucją żał., detrukata i kassatą kapitałow ukarania, a innym realnym satysfakcyi z majątku pod konkurs oświadczonego domierzenia, a pozostałości onego na własność żał. zostawienia, na fundamencie zaś dowodow żał. posługujących, summy od obżal. debitorow dla żał. przychodzące, w górze poszczególnione, wyjaśniających, tychże summ w kapitale z procentami każdorocznie wypadającemi dla żał. na obżal. sądzenia. i onych a w przypadku niewystarczenia ich, towarow, na satysfakcją obżal kredytorow, którzy swoje pretensye udowodnią, po zdetrunkowaniu od kapitału procentow nad zakres praw Statutowych i Ukazow, a szczególnie 1815 gbra 15, mocą takowegoż 1808 8bra 28 dnia z Rządzącego Senatu wyszłego, przez obżal. kredytorow u żał. niestusznie wymożonych, a do roku 1818 wszystkim obżal. przez tegoż żał. opłaconych, za restancją dla tychże obżal. obrócenia. Na wykonanie juramentu dla kredytorow przeznaczyć się powinienego, terminu fixe zakreślenia. Dla niedopełniających w terminie zakreślonym po wyżej wspomnionym dekretem, wszelkich dokumentow i różnego tytułu tranzakcyow komportacyi, a także dla niewykonywających juramentu w terminie przeznaczyć się mającego, podo-

bnież dla niejawiących się z dopominkami kredytorow i pretensorow, wiekustey amissy i upadu w rzeczy zapisania, a także na niestawiających debitorach, żadań żał. respective ich przynaszających się skutecznienia. Taxy towarow na satysfakcją obżal. kredytorow oddających się przyzwoitey ustanowienia, z rzeczy interesow wynikających warunkow przepisania, bliższości do dowodu i odvodu przy stronie żał. zachowania, szkod, strat i expensow prawnych dla żał. decydowania, niemniey tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzie się. Salva tey żałoby melioratione, lub nowey wyniesienia. Pisan roku 1823 maja 2 dnia.

Roku 1823 maja 6 dnia Woźny niżej wyrażony świadczy, iż tę kopią pozwu zgodną z autentykiem w sprawie W. Józefa Baszyńskiego b. Prezydenta miasta Mińska WW. Bonifacemu Suszczyńskiemu Regentowi granicz. ptu bobruy. w stopniu Klejewskiej, Franciszkowi Kułakowskiemu Porucznikowi b. woysk pol., Magdalenie Wenichowey lub jey successorom ich opiekunom i kuratorom i Florentyniemu kupcowi i obywatelowi miasta Wilna, oraz dalszym kredytorom i pretensorom, udzielnie xieżdu Snarskiemu kanonikowi lub jego successorom ich opiekunom, Annie Rogowskiej z assistencją jey kuratorow i potomstwu a także opiekunom, Franciszkowi Sancewiczowi successorom i ich opiekunom zeszłego Józefa Narbuta Policmeystra miń. i kawalera, Józefowi i Stanisławowi Jurkiewiczom Rot. b. województwa miń., Grafowi Manuzemu orderow kawalerowi lub jego successorom i ich opiekunom i kuratorom Brochockiey lub jey successorom i opiekunom, Stanisławowi Gutlibsonowi Sowieńnikowi; Marcinowi Daryanowi profesorowi gymnazjum miń. Nadieżdzielubow Dobrzyńskiey Sowieńnikowey w assistencyi jey kuratorow, zeszłego Felixa Wiernikowskiego successorom, Stanisławowi Byszkowskiemu Gwardyanowi klasztoru XX Bernardynow miń., Józefowi Łozińskiemu, Klemensowi Kowalewskiemu b. kupcowi miasta Mińska, Michałowi Romanowskiemu artyście i Star. Leybie Michelowiczowi Kapłunowi mieszczan. miń, oraz dalszym debitorom do finalney rozprawy konkursowey przed sądem Magistratu mińskiego bydź mającey, jako niemającym osiadłości do drzwi tegoż Sądu Magistratu miń. przybiłem. Dat ut supra. Tomasz Tomkowicz Woźny Magistratu Miń.

O możności i potrzebie trzykrotnego opublikowania kopii tego pozwu zapewniam. Adam Makarowicz Pisarz miń. Mag.

Optyczne instrumenta.

6. Niżej wyrażony ma zaszczyt Szanowney Publiczności niniejszym donieść, iż przybył tu ze składem wybornych i gustownych towarów, które za najsłuszniejsze ceny do sprzedania ofiaruje.

Osobliwie zalecenia godzien jest wielki Angielski Achromatyczny Teleskop, $3\frac{1}{2}$ stop. długości mający, na podstawie. Powiększanie tego wielkiego, sztucznie zrobionego i r. Szklami opatrzonego Instrumentu iest trojakie; najmocnieyrze jest 485 razy; przemiary szkła objektowego jest 3 cale któren to instrument

osobliwie do Astronomicznych obserwacyj jest nieposobiony.

Oprócz tego znajdują się u niego także każdej wielkości, aż do najmniejszego gatunku, teleskopy, różnego gatunku okulary, a to ze szkła nacyjęszego podług regul sztucznie szlifowanego, według potrzeby każdego oka; dalej okulary nowego wynalazku, przy których z największą dogodnością zastępy od słońca i światła się znajdują; oraz wszelkiego gatunku botaniczne Miskroskopy, szkła powiększające, wszelkiego gatunku perspektywy, między którymi całkiem nowe Achromatyczne, które tak są urządzone, że bez odkręcania szkła, w różnym kierunku mogą być używane. Perspektywy Teatralne nowego gatunku, szkła do czytania, zwierciadła wklęsłe do palenia i cylindrowe; czarne i białe zwierciadła do miniatur, których także do rysowania używają, okrągłe i podługowate przyzma, kony i t. p., na koniec nowo wynalezione szkła do strzelania do celu; mikroskopy słoneczne, różnego gatunku latarnie magiczne i kamera obskura, za pomocą której przedmioty w odległości 8 kwadratowych godzin odrysowane być mogą. Można także u niego dostać: Angielskie mierniki do płótna; przednie instrumenta do rysunków, i dobrego gatunku wag na wino, piwo, wódkę i t. p. Ma też maszynę do szlifowania do użycia każdego.

Nakoniec dostać u niego można najnowszego gatunku maszyn do zaświecania czyli do zapalania, w największej doskonałości. Dobrze ułożenie onych nie każe się obawiać reperacyi, a powierzchowność mają w najnowszym guście. Zepsute optyczne instrumenta naprawia on za mierną cenę, a jego towary na żądanie do pomieszkania każdego zaniezione być mogą.

Mieszka w domu Kuńca naprzeciw Hauptwachu.

Konrad Regensburger, optyk z Bambergu.

Wzywanie sądowe.

Stosownie do wyroku w dniu 10 Sbra 1822 roku zakroczonego, za złożeniem się Sądu Ziemskiego Telszewskiego ku rozbirowi sprawy konkursowej z kredytorami W. Ludwika Godlewskiego, Dekretem Sądu Gł. Wileńskiego 2go Departamentu przeznaczanego, powodem niegotowości stron do tłumaczenia wzajemnych pretensyow, Sąd niniejszy słuchania takowej sprawy do dnia 1 nadchodzącego junii 1823 roku odracza i że w tym terminie do roztrząsania wszystko stronnym objaśnień przystąpi, a w dniu 15 tegoż junii cała sprawę do namowy wezmie, ogłasza, aby więc strony wszelką gotowość w zobowiązanych poszukiwaniach miały, zaleca, a dla wiadomości tychże stron awizacyą trzykrotną niniejszego postanowienia w gazecie Kuryera Lit. do oney Re-

dakcyi odnosi się; i że już więcej awizacyow czynić nie będzie, ostrzega.

Aloizy Gadon Sędzia Ziemi Ptu Telsz kawaler orderow.

Józef Stulpin vice-Regent Ziemi Ptu Telszewskiego.

5. Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego ogłasza się: na zaspokojenie znalezionej na byłym oszmiańskim powiatowym kasyerze tytularnym Sowieńniku Marcellim Rodkiewicz, decessu, summy w ogóle srebrem 3559 rubli 53 $\frac{1}{2}$ kop. i assygnacyami 16,867 rubli 19 $\frac{1}{2}$ kop. naznaczona została na wyprzedaż z publicznego targu scheda wydzielona jemu Rodkiewiczowi przez Sąd Exdywizorski z majątku Wielkiego Siola obywatela Sakowicza z dwoma domami włościańskimi ocenionemi 7,414 złotych polskich, czyli 1,112 rubli 10 kop. srebrem: a zatym życzący kupić pomienioną schedę, zechcą przybywać do tego Rządu na terminy dla targow naznaczone: pierwszy 24go, drugi 27 przyszłego miesiąca lipca, a trzeci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sanktpetersburskich lub Moskiewskich gazetach. Dnia 15 maja 1823 roku. Sowieńnik Grzegorz Białocki. Sekretarz Wierzbicki.

Przedaż majątku.

3. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Dla niejawienia się do tego Rządu na pierwszy naznaczone terminy, życzących kupić majątek Naryszek, byłego w mieście Kownie, Rosieniach i w Wilkomierzu poborcy akcyzney od trunkow poszliny, Antoniego Houwalta, położonego w Wileńskiej Gubernii w powiecie Telszewskim, naznaczonego na przedaży dla uzyskania nagromadzonej przez niego w tych miastach odkupney niedoimki, naznaczone nanowo dla targow terminy, to jest: 1szy 25, 2gi 28 czerwca terażniejszego roku, a 3ci i ostateczny za trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sanktpetersburskich albo Moskiewskich Gazetach; a zatem życzący kupić wymieniony majątek, zechcą przybywać do tego Rządu na te naznaczone terminy. Dnia 11 maja 1823 r. Assessor Nowicki. Sekretarz Wierzbicki. Guberski Sekretarz Maksimowicz.

Wyjeżdża za granicę.

1. W Królestwo Pruskie do miasta Kęnigsberga i Memla służący 1szej gildzie kupca Salomona Heymana Star. Josel Tabiaszowicz Sakheim z Leybą Szepszelowiczem Ginsbergiem, Morduchem Isserem Potruchem i Szmoyłem Szeftelowiczem dla interessow handlowych na miesiąc ośm N. 8.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się prenumerata na drugie półrocze roku bieżącego. Cena zwyczajna: z przesyłaniem przez pocztę rubli srebrnych siedem, bez przysyłania rubli cztery kopiejek piędziesiąt. Uprasza się o prenumerowanie w czasie przyzwoitym przed pierwszym lipca: gdyż liczba exemplarzy wybijać się będzie tylko taka, jaka w dniu tym będzie prenumeratorów.